Anul XVIII | Sibiiu, Marţi 9/22 Ianuarie 1901 | Nr. 5

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:
lună 1 cor. 70 bani, 1/4 an 5 cor., 1/2 an 10 cor., 1 an 20 cor.
Pentru ducerea la casă cu 30 bani pe lună mai mult.

Pentru monarchie:
1 lună 2 cor. 40 bani, 1/4 an 7 cor., 1/2 an 14 cor., 1 an 28 cor.

Pentru România şi străinătate:
1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

INSERŢIUNILE

Un şir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oară 12 bani a treia-oară 10 bani.

Redacţia şi administraţia: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără la poste şi librării.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 10 bani se vênd în Sibiiu: la librăria »Tipografiei«, societate pe acţiuni şi la librăria L. Michaelis, strada Cisnădiei, 27. — În Alba-Iulia: la librăria Weisz Bernat »la loteri«

Urmările opresiunii.

(↖). Din val-vîrtejul multelor fenomene strigătoare ale tragediei rĕsboiului anglo-bur, n'ar trebuì sĕ ne scape din vedere nouĕ Românilor oprimaţi, dar' nici oprimătorilor nostri îngâmfaţi simptomul zguduitor de elocvent al atitudinei Irlandezilor cari gem şi ei, ca şi noi, sub nelegiuirile dominaţiunii unor tirani politici.

Despoiaţi de drepturile naţionale cele mai fireşti, persecutaţi cu o cruzime care compromite civilisaţia şi umanitarismul timpului, trataţi în ţeara lor proprie ca eloţi, nu e mirare că Irlandezii nu simţesc dragostea de patrie a Englezilor oprimători. Nu-'i mirare că poporul irlandez priveşte de mult în patria comună o ciumă care trebue combătută cu toate armele posibile, ear' nu o mumă care trebue iubită şi adorată cu toată căldura sufletului cetăţenesc.

Ura şi înverşunarea Irlandezilor, hrănită cu nesocotinţă de terorismul politicei engleze, a dat situaţiei acestui popor faţă cu Anglia un caracter din cele mai veninoase. Oameni, cari nu numai însetoşează, dar' şi combat cu voinicíe şi cu abnegaţie pentru libertatea şi pentru drepturile lor naţionale, Irlandezii se găsesc de multă vreme îmbrânciţi într'o atmosferă de sentimente şi de idei politice şi sociale din cari respiră o duşmănie de moarte faţă cu tot ce-'i englezesc, o reservă ameninţătoare faţă cu tot ceea-ce face statul englez şi o decisiune eroică de a lupta morţiş în contra opresorilor — fără de nici o îndurare.

Astăzi, relaţiunile între Englezi şi între majoritatea covîrşitoare a poporului irlandez au luat un temperament atât de violent, încât până şi »supremul bine« şi »primejdia estremă a patriei« rostite de buzele Englezilor constitue pentru Irlandezi frase fără de nici o noimă şi chiar ocasii de a se arĕta nepăsători şi chiar bucuroşi de aceste ţipete dureroase ale opresorilor.

Dela isbucnirea rĕsboiului anglo-bur şi până astăzi, opinia publică irlandeză nu numai a rĕmas rece faţă cu înferbântarea patriotică a Englezilor, dar' a manifestat de-adreptul o atitudine ostilă compatrioţilor lor şi categoric simpatică pretinsului duşman al patriei comune. Poporul irlandez a primit şi ob[illegible]u indignare acest rĕsboiu. Mii [illegible] irlandezi au refusat sĕ se în[illegible]b drapelul patriei rĕsboinice, [illegible]ime dintre ei s'au înrolat de[illegible] în rîndurile celor-ce au de[illegible]boiu ţĕrii, cărei şi ei sûnt supuşi. Representanţii parlamentari, publiciştii, oratorii poporali irlandezi nu mai mântue cu desaprobările cele mai curajoase la adresa compatrioţilor, cari se găsesc în rĕsboiu, ear' opinia publică irlandeză îi secundează cu o bucurie generală ori de câte-ori soseşte în Anglia ştirea unei noue înfrângeri a armatelor engleze.

Dar' ceea-ce atinge culmea ne mai vĕzută a urei de moarte faţă cu Englezii oprimători sûnt numĕroasele acte cu caracter *revoluţionar* sĕvîrşite de representanţele oraşelor irlandeze cari au distins şi disting mereu cu titlul de cetăţean de onoare pe însuşi — *Krüger*, şeful statului, care duce rĕsboiu pustiitor contra Englezilor!

Compatrioţii lor batjocoriţi şi urgisiţi, patria comună nesocotită, ear' vrăşmaşii ţĕrii lăudaţi, ajutoraţi, distinşi de chiar fii ai patriei care duce rĕsboiu în contra ei! Şi în faţa acestei situaţii grozave, Englezii, atotputernicii opresori şi neînspăimântaţii tirani ai poporului irlandez — stând îngroziţi şi laşi, necutezând nici cel mai sfios mijloc de a asigura respect legilor şi autorităţii statului!...

Eată la ce urmări nefaste poate duce opresiunea politică a unor despoţi asupra unui popor brav, care ştie preţuì libertatea şi care se ştie însufleţi de apĕrătorii ei — de-ar fi acestia chiar vrăşmaşii patriei comune! Sĕ calci în picioare ori-ce consideraţii şi chiar datorinţele supreme de cetăţean şi sĕ dai mâna cu vrăşmaşul ţĕrii tale, dacă ea nu vrea libertatea, ci vrea sclăvia ta politică — acest fenomen tragic poate fi osândit de acei cari nu privesc *statul* ca trebuind sĕ fie garanţia libertăţilor *tuturor* cetăţenilor sei, dar' el rĕmâne un adevĕr şi o justeţe, pe care n'o poate contesta nimenea din acei ce concep statul aşa cum el trebue sĕ fie: o alcătuire armonioasă la care sĕ contribue şi de care sĕ se inspire şi cărei sĕ se închine — toţi cetăţenii în stat!

...E poveste veche, că ţanţoşii nostri satrapi maghiari se complac a se gira cu predilecţie ca fiind rivalii demni ai şcoalei de stat engleze. Ei bine, credem a le face o deosebită plăcere asemĕnându-'i cu Englezii faţă de Irlandezi în rolul politic ce-'l joacă în contul naţionalităţilor din statul ungar.

Şi acum, un ultim cuvênt: gândescu-se Englezii nostri la momentul fatal, pentru a cărui declarare şi accelerare muncesc pe capete, când atotputernicía maghiară ar avè sĕ dee piept cu milioanele de pacînici cetăţeni pe cari înşişi 'i-au prefăcut... *Irlandezi?!*

Sibiiu, 21 Ian. 1901.

Situaţia în Austria. *Ziarele cehe din Praga constată unanim, că legătura între partidele dreptei din parlament a încetat şi că Cehii tineri vor rĕmânè isolaţi, de oare-ce nu pot aştepta sprigin nici dela Poloni, nici dela partidul catolic poporal. Între Cehi şi Poloni tot mai mult es la iveală divergenţele. Astfel se vede că, Cehii tineri vor fi avisaţi mai mult la puterile proprii.*

Din Viena sĕ anunţă, că de câteva zile prim-ministrul ***Körber*** *trateazĕ cu şefii partidelor în chestia constituirii parlamentului. Se vorbeşte, cĕ în considerarea înmulţirii partidului german radical, unui membru al acestuia 'i-se va conferì un loc la presidiu.*

Din dietă. Şedinţele din ultimele zile au fost sgomotoase. S'a continuat desbaterea budgetului de interne. Îndeosebi deputatul Ugron a vorbit cu multă vehemenţă contra sistemului corupt de azi, cerênd cu insistenţă *reformarea parlamentului*, în sensul indicat în una din şedinţele precedente de Holló Lajos.

Referitor la *pactul* cu Austria, Széll a declarat, că îl va susţinè între toate împrejurările, ori în forma lui actuală, ori, dacă reichsrath-ul va fi în stare sĕ tracteze cu parlamentul maghiar, pe cale parlamentară.

Alegerile din Fiume. Partidul autonomist din Fiume a ţinut ieri o adunare, în care fostul podestà *Dr. Mayländer* a făcut o dare de seamă despre tratările cu guvernul ungar şi resultatul lor. Se crede, că alegerile vor fi liniştite. Numĕrul alegĕtorilor e de 1621.

Monumentul lui Bariţiu.

De

Iosif Sterca Şuluţiu.

Un Englez s'a rămăşit odată cu un Francez pe o sumă mare, voind sĕ dovedească că: nu poţi scrie o prostie aşa de mare, ca sĕ nu se găsească oameni, cari s'o şi creadă. Francezul a zis, că el va scrie o prostie aşa de mare, încât un singur om nu se va găsì, care s'o creadă, apoi a publicat un anunţ, în care zice că ela inventat o materie, din care dacă vei băga cu o lingură de cafea într'un blid cu apă, în 24 de ore se vor forma păstravi sute şi sute; ear' în 48 de ore vor creşte aşa de mari, încât vor fi tocmai buni de mâncat.

O cutíe costă un galbin de aur.

Englezul s'a îngrozit, dar' totuşi răzimat pe esperienţele lui despre prostia oamenilor nu 'şi-a perdut speranţa. Şi ce sĕ vezi: n'au trecut opt zile, ear galbinii, comandele curgeau ca ploaia. Englezul a câştigat rămăşagul.

Aceasta ca comentar la cele scrise în »Tribuna Poporului« nr. 234 a. tr. sub titlul »Bariţiu şi Şuluţiu-bácsi«, prin care vrea sĕ arete că eu aş fi fost un duşman al lui Bariţiu. Sĕ vedem!

Fericitul Bariţiu în »Părţi alese din istoria Ardealului«, publicat la anul 1889 şi 1890, în istorisirea evenimentelor din Munţii-Apuseni, între multele greşeli a făcut o şi mai mare greşeală: a confundat pe funcţionarii camerali reg. din anul 1784 cu funcţionarii din anul 1847, între cari era şi tatăl meu şi fratele meu Dionisie, ambii în vază şi reputaţiune în acele părţi. Eu 'l-am rugat sĕ revoace, de oare-ce apostrofarea e o insultă nemeritată, dînsul însĕ s'a jenat şi n'a făcut. Atunci 'mi-am procurat din archivul statului toate documentele trebuincioase, apoi am dovedit *ad oculos*, ce mare greşeală a făcut.

Am primit mai multe epistole măgulitoare, dela cei mai de frunte jurişti români, pentru triumful meu în această ceartă literară; 'mi-au gratulat mai mulţi amici intimi de-ai lui Bariţiu, între cari Alexandru Roman şi Axente Sever.

Intr'aceea au trecut doi (2) ani, bĕtrânul Bariţiu a devenit al doilea copil; nu mai lua parte la şedinţele comitetului »Asociaţiunii«, nu presida în şedinţe, ci deschidea uşa dela odaia laterală unde locuia, şi de acolo asculta desbaterile.

Deodată mĕ pomenesc că circulă în Sibiiu o broşură a fericitului Bariţiu, referitor la cearta noastră literară. La această broşură, am dat »O lămurire«, tipărită în tipografia lui A. Murĕşianu în Braşov, anul 1892. În introducere am zis:

O LĂMURIRE.

Sine ira et studio.

I.

Am purtat un proces literar, în care domnul Bariţiu a fost acusatorul, ear' eu representantele acusaţilor, cari erau: tatăl meu, fratele meu, unchiul meu, Metropolitul, amicul meu Avram Iancu şi noi toţi cărturarii din Munţii-Apuseni.

Eu 'l-am reflectat pe dl Bariţiu la greşelile, ce d-sa le-a făcut în această privinţă la volumul I. »Părţi alese din istoria Ardealului«, apoi 'l-am rugat în »Gazeta Trans.«, ca *în a doua edifiune a istoriei sale*, sĕ îndrepte greşelile, cari sûnt o insultă nemeritată. Domnia-sa în loc sĕ-'şi recunoască greşeala, sau cel puţin sĕ tacă, îmi dădù, în vol. al II-lea al istoriei sale, o replică, într'un ton iritat şi vătĕmător. Un ce ne mai pomenit, ca un istoric, sĕ poarte într'un op istoric o polemie.

E de sine înţeles, că eu nu puteam tăcè, 'i-am dat deci în »Gazeta Trans.« dela nr. 11—41 din anul 1891 o duplică şi prin aceasta credeam procesul terminat, mai ales că în vol. al III-lea, care apărù mai târziu, dl Bariţiu nu s'a folosit de dreptul de a-'mi presenta un script final, la care, fireşte, eu încă aş fi avut dreptul de a-'i da un contrascript final. Când colo, mĕ pomenesc că circulă în Sibiiu o broşură cu titlul: »Criticele istorice« ale lui Iosif Sterca Şuluţiu de Kerpenyes, scărmănate, informaţiune tipărita, ca manuscript, de George Bariţiu«.

În acest »manuscript« sûnt provocat, ca sĕ-'i dau dlui Bariţiu rĕspuns la unele întrebări, ce-'mi face, cu toate acestea, »manuscriptul« mie nu 'mi-'l-a trimis.

Dator sûnt deci sĕ dau rĕspunsul ce 'mi-se cere şi o lămurire; declar însĕ din capul locului, că eu nu mĕ pricep la pascuile, nu este de caracterul meu, şi nu se potriveşte cu educaţiunea ce am primit-o în casa părintească, ca eu sĕ batjocuresc pe alţii.

Voiu sĕ rĕmâiu şi de astă-dată, ca totdeauna, obiectiv, îmi voiu călca pe inimă, mai ales că am de-a face cu dl Bariţiu, ale cărui merite neperitoare, nimeni mai mult ca mine nu le preţueşte, pentru-că nimeni nu le cunoaşte mai bine decât mine. Precum zice însuşi dl Bariţiu, am lucrat împreună pe multe terene. Am luat parte împreună la toate congresele şi conferenţele naţionale; la parlamentul din anul 1863—4; în comitetul »Asociaţiunii transilvane«; în directoriul fundaţiunii Şuluţiane, în direcţiunea institutului de credit şi economíi »Albina«; în comitetul esposiţiunii române; în comitetul central al partidului naţional; am fost ambii membri fundători ai asociaţiunii »Opinca română« etc. etc.

Am fost, începênd din timpul absolutismului, un sincer şi zelos corespondent al »Gazetei Transilvaniei«.

Am avut destulă ocasiune a aprecia zelul şi estraordinara diligenţă a dlui Bariţiu. Am dorit şi doresc din inimă, ca posteritatea recunoscĕtoare, sĕ amintească numele domniei-sale, alăturea cu al lui Şincai, Clain şi Petru Maior. Martori îmi sûnt toţi contimporanii, că am o mare stimă pentru meritele dlui Bariţiu şi tot asemenea consideraţiune pentru vîrsta, la care d-sa, din darul

---

[illegible]A „TRIBUNEI".

[illegible]UGĂRUL.

Novelă — 3

de

Emilian.

(Urmare).

II.

[illegible]cut şi în vremea asta [illegible] cu părintele Nicolae [illegible]rintele s'a dedat cu [illegible] mai cobeau câte-odată [illegible]ie bine în urma urmei, [illegible]e tot călugăr, o ştiu [illegible] vestele mai tinere se [illegible] în când, vorbind aşa [illegible] că popa lor e prea [illegible]ugăr«.

[illegible]ravă din zi în zi [illegible]ai neîndestulit cu [illegible]

[illegible]le 24 de ani, dacă [illegible] când s'a călugăriţ, [illegible]t mai mult îi părea [illegible] călugărit, de ce [illegible]a grea e singu[illegible]

La început zilele îi treceau repede şi în singurătatea lui călugărească. Avea de lucru, cetia, cerceta morboşii satului, cu toţi avea o vorbă, şi tot satul îl alduia, că ce drag de popă le-a mai dat D-zeu..

Vedea însĕ zilnic şi fericirea familiară a poporenilor sei...

Iată o păreche tinĕră, cât e de fericită în sărăcia ei, dincolo, un tată cu vre-o 7 copíi şi cu o soţie iubitoare, ce bine se simte în mijlocul lor.

Câte-odată vre-o vĕduvă tinĕră îi eşia în drum, cu ulciorul cu apă în mână, şi zimbindu-'i şiret, voluptos îşi poartă trupul, când îl îmbia sĕ bea:

— »Bea părinte, şi farmecă apa, sĕ-'i dau de beut la »cineva«, ca sĕ mĕ mărit din nou...

Ori eşia la câmp... e cald şi-'i dricul secerii, şi fete şi neveste se vĕd înşirate, de-alungul lanurilor aurii de grâu...

Şi pe neaşteptate dă ploaie: o ploaie mare şi torenţială, cum sûnt ploile de vară...

El se scuteşte sub o claie, de lângă cărare sĕ nu-'i ploaie... Ploaia mai înceată. Lucrătorii pornesc către casă. Pământul e plin de bălţi şi de noroiu, şi fetele şi nevestele, sa nu-'şi stropească »poalele« de giolgiu şi surţele şi cătrinţele, le sufulcă sus... sus, cât lasă sĕ li-se vadă goale picioarele, până dinsus de genunche...

Ele nu îl vĕd, căci trec repede, el de după claia de grâu le vede...

Cu ochii aprinşi urmăreşte mişcarea lor ispititoare, străbate cu privirea, viul cald al formelor lor perfecte, tot sângele înferbântat 'i-se adună spre creer şi tremură, ca-şi când ar fi cuprins de friguri, rostind cu buze trĕmurătoare: »apĕră-mĕ Doamne de sătană«...

...Ajuns acasă, toate îi par mai pustii. Vine seara, se culcă şi se svîrcoleşte în aşternut noaptea întreagă, tot trupul îi arde, şi dimineaţa se scoală mai trudit de cum s'a culcat, cu ochii împrejmuiţi de cercane vinete...

Şi aşa se mistueşte vecînic neîndestulit cu soartea, cu conştienţa unei poveri şi datorinţe sacre, ce a luat-o asupra sa, şi care nu-'i permis sĕ o necinstească, şi cu vermele pĕcatului în inimă, care din zi în zi creşte, muncindu-'l mai amar.

Aşa era vieaţa părintelui Dumbravă: o vieaţă sfântă şi cinstită, dar' numai el ştia bietul cum o duce...

Deodată însĕ alte ispite veniră asupra lui, mai amare, mai grele...

Patimile când isvoresc din sânge şi trup, mintea mai uşor le poate sufoca şi năbuşi, dar' *amorul* isvoreşte din inimă, e curat şi sfânt şi poate de aceea nu-'l poate nici voinţa omului, nici mintea, sufoca şi alunga din inimă...

Şi părintele Nicolae Dumbravă de un timp nu ştia ce-'i cu el...

Megieşe cu grădina lui, era şi grădina unei bĕtrâne vĕduve, a *Floarei lui Popa Ion*, care avea o fetiţă ca de 16 ani, pe *Eva*. Familia aceasta a vĕzut zile mai bune. Tatăl Evei — bărbatul Floarei — a fost neguţĕtor mare în România.

Avea dughene renumite şi-'i mergeau lucrurile strună şi aveau toate în belşug. Eva — unica lor copilă — era purtată ca pe palme. A fost dat-o la şcoală, copila avea voce frumoasă şi învĕţa bine.

Dar' în lume toate-'s trecĕtoare, treburile au început a le merge rĕu, şi într'o bună dimineaţă au rĕmas săraci, lipiţi pământului.

Şi se vedea că 'i drept, că nefericirea nu vine numai singură — la vre-o câteva luni, murì şi Popa Ion..... şi Floarea rĕmase vĕduvă şi Eva fără tată!

Ce sĕ se ştie face! Au venit earăşi în satul lor, unde aveau ceva avere şi casă, cât sĕ poată trăì cam simplu şi retras, amĕndouĕ. Floarea s'a împăcat uşor cu soartea, doar' înainte de asta cu vre-o 25 ani tot în această casă a locuit ea cu Ionul ei, şi ce fericiţi erau atunci, că nu aveau atâta bogăţie. Bogăţia le-a făcut prea multe gânduri şi supĕrări, bine a făcut Dumnezeu că le-a luat o... Mai bine-'i earăşi săracă cum a fost.

Şi Eva? — abia de 12 ani a fost, când 'i-a ajuns lovitura aceasta, şi un copil uită uşor, şi în căsuţa lor de acum, se simţea tot aşa de bine, ca în trecut în curţile lor cele mari...

Când părintele Nicolae Dumbravă a venit în sat, ce sĕ se ştie face? trebue sĕ trăească din ceva!

Sĕ-'şi ducă singur pospodărie nu se plătia pentru un om.

A vorbit cu Floarea lui Popa Ion.

Ştia, că a vĕzut vremuri mai bune, ea ştie ferbe bine, sĕ-'i pregătească totdeauna cele de lipsă pentru ale mâncării — şi bĕtrâna s'a învoit, căci doar' se mai ajuta şi ea cu ceva.

Eva în fiecare dimineaţă îi aducea părintelui dejunul, la ameazi prânzul şi seara cina.

Stătea cu părintele de vorbă, până mânca, apoi lua vasele, trecea părlazul şi mergea acasă.

La început el simţea faţă de ea o dragoste de soră, un fel de milă pentru soartea grea, ce le-a ajuns.

Îi cetia, şi ea îl asculta cu atâta drag, ori îi dădea cărţi de cetit, şi de câte-ori vorbia cu ea, o surprindea judecata clară şi agerimea minţii ei...

— O, baremi de-ar fi trăit tata mai mulţi ani, sĕ fi putut învĕţa şi eu mai multişor, — suspina une-ori Eva, cu ochii 'n lacrĕmi...

Şi când o auzia astfel părintele Dumbravă, şi lui îi venia s'o plângă, şi ca un adevĕrat învĕţĕtor, o instrua în tot ce ştia, ear' Eva mică îl asculta, ca o elevă îi sorbia ori-ce cuvênt de pe buze şi ce-'i spunea odată părintele, ea nu mai uita nici-când.. (Va urma).

lui D-zeu a ajuns; dar' onoarea mea şi a familiei mele, mai presus de toate.

Dl Bariţiu ne spune că d-sa a tipărit acel »manuscript«, la provocarea »amicilor« sei.

Cetitorii îl vor crede, că d-sa a făcut acel pas nesocotit, la îndemnul altora; nu-'l vor crede însĕ că aceia 'i-ar fi amici.

Se vede că dl Bariţiu a căzut în cursa unor »amici« cari au abusat de bĕtrâneţele domniei-sale. Vor fi crezut acei »amici«, că eu mĕ voiu pornì cu o falcă în cer şi cu alta în pământ asupra dlui Bariţiu şi asupra altor persoane şi *dignitari*, vii şi morţii, despre cari e vorba în acel »manuscript«.

Numai astfel îmi pot închipuì, ca dl Bariţiu, din pur senin sĕ năvĕlească asupra »Memoriilor« mele, asupra familiei mele şi asupra mea, uitând de ceea-ce d-sa scrisese în »Gazeta Trans.« nr. 14 din anul 1877:

»O lacrimă ferbinte«. Sub care titlu se cuprinde o colecţiune de monografii, fragmente biografice şi genealogice, evenimente de înainte şi din anul 1848—9, compusă de Iosif Sterca Şuluţiu, nepot de frate al metropolitului Alexandru şi strănepot al unuia dintre martirii episcopi Petru Pavel Aron de Bistra. Mare merit îşi câştigă nepot-strănepotul Iosif cu această colecţiune; de aceea noi ne permitem a-'l învita, ca sĕ facă o colecţiune separată, pentru acel numĕr considerabil, cari au a-'şi mulţumì progresul în ştiinţe şi civilisaţiune unui sau altui din acì numiţii archipăstori şi earăşi mulţi la alţi membri ai familiilor Şuluţiu şi Aron«.

Nu pot sĕ nu amintesc, ceea-ce 'mi-a zis unul dintre cei mai de frunte bărbaţi ai neamului românesc:

— Dle Şuluţiu, n'ai sĕ rĕspunzi la »manuscriptul« lui Bariţiu absolut nimic; dintre un milion de oameni nu vei găsì unul, care sĕ nu-'l condamne pentru acea scriere...«

Îmi pare rĕu, dar' nu pot urma sfatul ilustrului bărbat, din simplul motiv, pentru-că s'ar putè totuşi găsì oameni, care sĕ nu caute ce s'a scris? fără că: cine a scris? Ear' Bariţiu, avênd, precum şi merită, un nume ilustru, ar putè sĕ se esplice tăcerea mea, drept capitulare. Eu însĕ, când e vorba de onoare, esclam cu garda franceză: »Garda moare, dar' nu capitulează!«

Eu vreau ca lumea sĕ mĕ cunoască astfel precum sûnt: om corect, precum m'a descris şi foaia dlui Bariţiu »Observatorul« de repeţite-ori, aşa şi în 2 Maiu 1883:

»Da, avem curajul a susţinĕ, că dl Iosif Sterca Şuluţiu, este unul din puţinii scriitori români originali, şi, vom spune pentru-ce. Dînsul este original pentru-că, înzestrat cu un spirit de observare, din cele mai perspicace, dotat cu un tact fin, un profund cunoscĕtor al oamenilor şi al relaţiunilor sociale şi politice din patria sa, cu o vastă esperienţă consumată, are întotdeauna curajul opiniunii, al simţĕmintelor şi convingerilor sale.

»Încă nimeni n'a fost în stare a rĕsfrânge nici unul din preţioasele descoperiri şi adevĕruri istorice, pe cari distinsul autor ni-le-a împărtăşit în scrierile sale de până acum. Nu, pentru-că cele-ce ne spune dl Şuluţiu în scrierile sale, sûnt purul adevĕr, nefalsificat, garantat prin documente autentice, prin puritatea simţĕmintelor şi a caracterului seu personal, pe care nimeni nu va cuteza, nepedepsit, a-'l trage la îndoială».

Cum? Ce fel!? Astfel scrie un duşman despre un contrar într'o ceartă literară? Sigur că nu! Astfel poate sĕ scrie numai cel mai sincer şi devotat amic, şi numai atunci, când el e convins, precum eram eu convins, despre dreptatea causei ce am apĕrat-o şi despre triumful ce 'l-am câştigat.

Către finea disputei noastre Bariţiu 'şi-a recunoscut greşeala, a şi îndreptat-o, 'l-a numit pe tatăl-meu »bravul controlor«, apoi a adaos că »*Rari nantes in gurgite vasto*«.

S'a terminat disputa, fără urmă de duşmănie.

Dacă toţi câţi se ceartă pentru a dovedì un adevĕr, ar fi duşmani, atunci ar fi »*bellum omnium contra omnes*«.

Am purtat şi cu fostul meu conşcolar, cu S. S. episcopul Popea o dispută literară, fără urmă de duşmănie. De câte-ori ne întâlnim, conversăm în modul cel mai intim.

Am combătut pe cel mai autorisat istoric bisericesc gr.-cat., pe unul dintre luceaţerii literaturii române, pe călugărul Clain, cu acte şi documente scoase din archivul statului; dar' nime nu 'mi-a sărit în cap. Din contră prin celebrul op al distinsului canonic Dr. Bunea »Episcopul Ioan Inocenţiu Klein« spre marea mea bucurie, am vĕzut întărite spusele mele şi prin documente până acuma necunoscute.

Am făcut istoria evenimentelor din Munţii-Apuseni (1848) cu scop de a apăra poporul de insultele aruncate asupra lui fără temeiu: am rectificat pe scriitorii maghiari, pe Csutak Kálmán, pe Rákosi József, pe generalul Klapka şi pe groful Richard Gelich şi alţii, asemenea şi enciclopedia maghiară »Pallas«.

Am compus biografia lui Avram Iancu, a lui Dragoş, a prefecţilor, tribunilor şi altor bărbaţi însemnaţi.

Am făcut monografia Abrudului şi a comunei Câmpeni.

Am combătut şi rectificat cartea lui Ürmösi Lajos şi a lui Ovári, care conţin cele mai temerare insulte la adresa întreg neamului românesc.

Am arĕtat vitejia »Moţilor« pe basa documentelor scoase din scrierile fostilor oficeri de honvezi. »Gazeta Transilvaniei« a zis că eu 'i-am ridicat pe Moţi într'al şeptelea cer; ear' »Tribuna Poporului« mĕ batjocoreşte şi zice că: »Şuluţ-bácsi are *slăbiciunea*, de a se ocupa cu istoria«.

Vezi asta-'i asta! Dar' Şuluţ-bácsi are o »slăbiciune« şi mai mare, anume: dînsul cunoaşte istoria contimpurană perfect, din propria intuiţiune, din acte şi documente; pe deasupra mai are şi curajul de a apĕra adevĕrul istoric faţă cu ori-şi-cine.

Ba, ca »slăbiciunea« mea sĕ nu fie fără păreche, 'mi-se impută şi pasiunea (unica mea pasiune) că sûnt »vênător«. Asta e adevĕrat. Dar' ce sĕ vezi! şi din această a mea »slăbiciune« a tras poporul român un folos. Arta vênătorească, încă îşi are literatura sa şi istoria literaturii, pe care eu asemenea le cunosc, fiind abonat din tinereţe la ziare vênătoreşti în limba germană şi maghiară. Am urmărit cu atenţiune ce oare se scrie despre »Vênătorii valachi«. Când am vĕzut că ţĕranul român e înfăţoşat în »Vadászlap« ca un hoţ de vênat, dar' laş şi taie-fugă, într'o foaie, care se găseşte pe masa domnitorului, a ministrilor şi celor mai mulţi fruntaşi maghiari, la moment am combătut, apoi am dovedit cu mărturisirea principelui de coroană Rudolf, şi cu a principelui Schwarzenburg; cu biografia baronului Veselényi Miklós, în fine cu »Memoriul vênătoresc« al celui, mai renumit vênător maghiar Ujfalvi Sándor, cu care am vênat şi eu, că despre vênătorul ţĕran român, cel-ce 'l-a batjocorit, numai cu pălăria în mână poate vorbì: am arĕtat cu numele pe renumiţii vênători ţĕrani din secolul al 18 şi al 19-lea şi pe cel-ce a puşcat cel de pe urmă zimbru (*bour, bos urus*) în Ardeal. Observ că »Vênătorul român« din »Memoriul« meu a fost tradus în »Romänische Revue«, în limba germană, din care a reprodus cu laudă »Ilustrirte Cronic der Zeit« din Stutgartt şi alte foi germane. Azi Românii se pot fălì cu vênătorii lor, asemenea ca şi poporul din Helveţia.

Am mai scris tractate istorice »Iobagii şi Valachi« cu diplome regeşti şi princiare, cu legile patriei a mână, în care am arĕtat posiţiunea neamului românesc, ca neam independent şi stăpân pe acest pămênt strămoşesc; luptele lui pentru a-'şi conserva posiţiunea, în fine cum a ajuns la sclăvie, suferit în patria sa, împreună cu bisericile sale naţionale »*usque ad bene placitum*«.

Aceste sûnt »slăbiciunile« mele cu care îmi petrec bĕtrâneţele — zilele ce le mai am.

Şi aşa se vede că bine am făcut, ceea-ce am făcut, căci de Anul-Nou am primit o mulţime de gratulări, care mai de care, dela fruntaşi ai neamului nostru. Eată una:

Budapesta, 1/I. 1901 vechiu.

Iubite amice!

Doresc ca sĕ ajungi a sĕrba Anul-Nou, încă de multe-ori, în deplină sănĕtate şi tărie, ca sĕ-'ţi înmulţeşti meritele distinse, pe cari 'ţi-le-ai câştigat deja în mare grad, prin scrierile tale istorice, cu cari ai ridicat vaza neamului nostru.

Sincer amic
Iosif.

(Va urma).

Iubileul Prusiei.

În 18 Ianuarie a. c., precum se ştie, s'au împlinit 200 de ani de când Frideric de Hohenzollern, principe electoral de Brandenburg, s'a încoronat în Königsberg de rege al Prusiei. Prusia are astăzi al optulea rege şi din putere de rangul al doilea a ajuns astăzi nu numai putere de rangul ântâiu, ci chiar putere conducĕtoare.

Monarchia noastră a fost representată la sĕrbările aranjate din acest prilej la Berlin prin Archiducele moştenitor de tron Francisc Ferdinand, urmaşul direct al acelui Leopold I., care 'i-a dat strămoşului lui Wilhelm II. coroana de rege.

Sĕrbările s'au început încă din 17 Ianuarie. La 10 ore dim. împĕratul a primit în Zeughaus felicitările corpului oficeresc. După aceea întorcêndu-se la castel, a întrunit pe membrii capitulului »Ordinului Vulturul negru«.

Cu această ocasiune împĕratul, ca mare magistru, a proclamat de membri noi ai ordinului pe Archiducele Francisc Ferdinand, pe moştenitorul tronului Frideric Wilhelm, pe ducele saxon George, pe ducele de Bavaria Ruprecht, pe generalul de cavalerie Planitz şi pe cancelarul imperial Bülow. Împĕratul, atîrnat de grumazii noilor cavaleri lanţul şi 'i-a îmbrăţişat.

Seara la orele 7 a fost un prânz la părechea împĕrătească, la care au participat 120 de persoane.

La sĕrbările militare publicul civil, în urma ordinului direct al împĕratului, n'a putut străbate, nici chiar ziariştii, deşi aveau bilete dela comanda militară.

În vorbirea adresată oficerilor împĕratul a lăudat fidelitatea lor către dinastie şi a accentuat îndeosebi importanţa ce trebue sĕ 'i-se dee în viitor marinei germane.

Din incidentul iubileului s'a înfiinţat un ordin nou cavaleresc sub numele de »*Coroana Prusiană*« de o singură clasă, care în privinţa rangului vine între »Vulturul roşu« şi »Vulturul negru«.

Împĕratul a încoronat statua regelui Frideric I., apoi în mausoleul din Charlottenburg sicriul lui Wilhelm I.

După aceea a primit în castelul regal salutările ambasadorilor, ale delegaţiunilor, ale tuturor trimişilor domnitorilor străini şi pe representanţii suveranilor germani. A urmat apoi sĕrbarea de încoronare cu serviciu divin în capela castelului, banchetul şi primirea deputaţiunilor din Prusia-ostică.

Seara Berlinul a fost iluminat feeric, de pe turnul casei oraşului şi de pe coperişul muzeelor s'a dat foc bengalic. In operă a fost representaţie de gală. La 11 ore după representaţie Archiducele Francisc Ferdinand a plecat. La gară 'l-a petrecut moştenitorul Frideric Wilhelm.

Revistă externă.

Papa şi prelaţii francezi.

Precum se ştie, Papa a trimis o scrisoare cardinalului din Paris Mgr. *Richard* în afacerea congregaţiilor franceze. Scrisoarea a fost adusă la cunoştinţa tuturor prelaţilor francezi, cari apoi atât prin pastorale cât şi prin rĕspunsuri directe adresate Papei au apreciat-o. Se vede din toate, că scrisoarea Papei a avut un efect estraordinar asupra episcopatului francez.

»Se putea — scrie episcopul de Antun — sĕ se accentueze cu mai multă putere drepturile imprescriptibile ale bisericei, de a da sfaturi practice acelora, cari vreau sĕ trăească o vieaţă cu adevĕrat creştinească după-cum prescrie evangelia? S'ar putè înşira cu mai mare dreptate iştorică serviciile, ce le-au făcut în toate timpurile ordurile religionare civilisaţiunii, literaturii, artei şi tuturor întreprinderilor nobile? S'ar putè scoate în relief cu mai multă claritate, ce interes mare are Francia, ca congregaţiile sĕ fie susţinute, ca sĕ nu sece isvorul, din care îşi recuirează soldaţii sei, dacă vrea sĕ susţină protectoratul în anumite părţi ale lumii, — o misiune asta hărăzită Franciei de pronia cerească?«

Din Macedonia.

Ziarul »Berliner Boersen Courier« din Berlin publică un lung articol spunênd că Europa este îngrijită pentru revoluţia, care ar putè sĕ isbucnească la primăvară în Macedonia

Marele ziar berlinez afirmă, că principele Ferdinand al Bulgariei nu va împedeca opera revoluţionară a comitetului macedonean, cu toată lecţia ce a dat România Bulgariei.

Turcia — continuă ziarul citat — ar trebuì sĕ întroducă cât mai curênd reforme în Macedonia, în loc sĕ continue vechia-'i politică de a asmuţì naţionalităţile una în contra alteia.

Regina Angliei e greu bolnavă.

Bĕtrâna regină Victoria zace greu bolnavă în castelul din Osborne. Intreagă familia se adună în jurul patului. Nepotul ei, împĕratul german a plecat în Anglia şi toţi membrii familiei regale au fost telegrafic rechemaţi. Populaţiunea Londrei e foarte agitată. In tot momentul se aşteaptă catastrofa. Victoria este în al 82-lea an al vieţii.

Rĕsboiul din Africa.

In întreg Capland-ul s'a proclamat statariul pentru-ca astfel sĕ fie înăbuşită ori-ce mişcare a Olanzilor.

Depeşele din Pretoria anunţă, că Burii îşi concentrează necontenit puterile în partea ostică a Transvaalului. Generalul Botha dispune de o armată de 6—8000, care este aşezată între Pretoria şi Machadodorp. Ştirea despre trecerea lui De Wett peste rîul Vaal este confirmată. El se pregăteşte a trece în Natal. Kitchener a anunţat încă din 16 Ianuarie, că lângă Carolina, 50 chlm. spre nord dela Ermelo sûnt concentraţi 3000 de Buri. El s'a reîntors cu cea mai mare grabă din De Aar, ceea-ce dovedeşte, că el singur consideră situaţia în Transvaal cu mult mai grea, decât în colonia Cap. De altfel aceea încă e adevĕrat, că atunci nici nu putea bănuì, că trebue sĕ se lupte şi cu De Wett, căci atunci toată nisuinţa Englezilor era, ca sĕ împedece noua încercare a lui De Wett de a pĕtrunde la colonia Cap.

După părerea lui *Roberts* rĕsboiul numai aşa se poate încheia, dacă se asigură independenţa republicelor bure. El crede situaţia e cât se poate de rea şi că numai ţinênd statornic cel puţin 300 mii de oameni în Africa-sudică mai pot Englezii sĕ fie stăpâni şi pe cele câteva oraşe din Africa-sudică, ce le mai au în putere.

Pace în China.

Cu data de 16 Ian. n. se anunţă ziarului »*Morning Post*«, că *protocolul tractărilor de pace* şi ordinul împĕrătesc în privinţa aceasta *subscris şi sigilat în toată regula a fost predat ambasadorilor străini.* Totdeodată împĕratul 'şi-a esprimat dorinţa ca sĕ nu se dărîme forturile dela Taku, ci sĕ fie ocupate de armată străină şi ca espediţiile sĕ înceteze.

Cronica zilei.

Sibiiu, 21 Ianuarie n. 1901

Memento. *22 Ianuarie*: Concertul împrenuat cu dans ce-'l va aranja tinerimea română din Oradea-mare, în sala hotelului »Arborele verde«.

27 Ianuarie: Adunarea generală a »Reuniunii române de lectură din Bocşa-română«, în localul Reuniunii. — Concertul tinerimii române din Ilia-murĕşană, în »Hotelul vânătorilor«.

*

Dl Aurel Diaconovici, un fiiu al Bănatului timişan aşezat în România, (de present inginer-şef judeţean în Tirgu-Jiului), cu ocasiunea Anului-Nou a fost decorat de M. Sa Regele Carol cu ordinul »*Coroanei României*« *în gradul de cavaler.*

*

La darurile de Crăciun, adunate şi distribuite de »Reuniunea sodalilor români din Sibiiu« ulterior au mai contribuit:

Doamna Elena *Isacu*, (Sibiiu) 5 cor.; d-şoara Felicia *Raţiu* (Cluj) 6 coroane; firma *Bacholzky*: 4 părechi ghete (de diferite mărimi); dl I. *Farkaş*, comerciant: 19 părechi mangete de lână, 35 şaluri de lână, 3 bucăţi barchet à 5 metri pentru rochiţe; *Niedermayer*, pălărier: 4 pălării; *Scholze*, comerciant: 3 părechi ciorapi şi 1 păreche pantofi; I. *Schneider*, croitor: 2 rocuri, 1 păreche pantaloni şi 2 pălării; Ilustra doamnă Iohana *Moldovan*: 2 păr. ghete noue; doamna *Bugarsky*: 1 ferdelă mere; dl Ios. *Wagner*: 29 pomeranţe, 1 pachet cornete (ştaniţele), 2 pachete lumini şi 3 pachete biscuit; doamna *Veturia Dr. Stroia*: 1 jachetă de iarnă şi un guler de blană; doamna *Ioana Rebega*: 2 ferdele mere.

*

Operaţiunea ministrului de honvezi baron Fejérváry a avut loc Sâmbătă în sanatorul Drului Herzl, esecutată fiind cu cel mai deplin succes de către d-nii Sonnenburg, prof. din Berlin, Herzl, Pertik şi Müller, prof. din Budapesta. Despre resultatul operaţiunii imediat a fost înştiinţat şi Maiestatea Sa, care dela început a dovedit cel mai mare interes faţă de bolnavul seu general. Întreagă societatea înaltă s'a grăbit sĕ feliciteze pe bolnavul ministru, care în urma operaţiunii, după comunicatul medicilor, în scurtă vreme se va însănĕtoşa pe deplin.

*

Inmormêntarea episcopului catolic din Györ, Zalka János, s'a întêmplat Sâmbătă; a pontificat episcopul din Veszprém, Hornig Károly, cu o mare asistenţă. Indeosebi corifeii partidului poporal au luat parte în numĕr mare la înmormêntare.

*

Alegere de preot. Ni-se scrie, că în ziua a doua a Naşterii Domnului, s'a efectuit în comuna *Sartăş*, protopresbiteratul *Lupşei*, alegerea de preot, pentru parochia aflătoare în vacanţă de 12 ani şi a fost ales cu majoritate de voturi fostul administrator de până acuma, parochul comunei Oreşti din acelaşi tract protopresbiteral, dl *Vasile Bumbuţ*.

*

Statutele „Armoniei“, reuniune română de cântări nou înfiinţată la Bocşa-montană, au fost zilele trecute aprobate de minister. În curênd se va constituì nou înfiinţata reuniune, căreia îi dorim cele mai frumoase succese.

*

O declaraţie. Referitor la cele publicate de noi din »Torontal«, dl protopresbiter din B.-Comloş, Paul Miulescu, care deasemenea e publicat între membrii partidului liberal, ne trimite spre publicare următoarea scrisoare adresată dlui advocat Petru Tisu, care 'l-a fost interpelat în chestiune:

Spectabile Domnule advocat!

Ordurilor P. Stim. D-tale din 29 l. c. rĕspund: cu consensul meu nu s'a pus persoana mea în combinaţiune de a fi ales în oare-care secţiune a partidului liberal din comitat, pentru viitoarele alegeri dietale.

De oare-ce eu nu am cunoştinţă despre cele-ce afirmi a se fi publicat în »Torontál«, nu pot sĕ fac nici o rectificare publică.

Cred că vei fi luminat şi deplin liniştit în chestiunea, ce pe mine personal mĕ priveşte; trecutul meu este oglindă vie pentru fiecare bărbat imparţial, în asemenea chestiuni.

Dacă s'ar fi şi pus în combinaţie persoana mea, declar solemn că nu primesc o asemenea denumire sau combinaţiune. Cu deosebită stimă: *P. Miulescu*, protopresbiter.

*

Defraudări, pungăşii şi sinucideri de-ale „alcătuitorilor de stat“. In Zsolna s'a împuşcat jupânul *Brenner* Arnold, care 18 ani a fost colector de dare. Umblând atâta timp cu bani publici, nu e nici o mirare dacă s'a mânjit bietul om pe degete.

— *Böröndy* Béla, purtătorul de socoteli al Reuniunii pentru ajutorarea poporului din Alba-Regală, a păgubit prin manipulare necredincioasă Reuniunea cu 16 000 coroane. Anume Böröndy bácsi vindea la oameni privaţi libele de depunere.

— În zilele trecute a murit în Haraszt d-na Herger Aranka, care îşi câştigase prin dragostile ei o avere de vre-o 40.000 fl. depuşi la cassa de păstrare. După moarte s'a constatat, că atât libelul de depunere cât şi alte lucruri preţioase 'i-le-a furat un »prieten«, pe care 'şi-'l acuirase în timpul din urmă. Prietenul este un domn tinĕr dintr'o familie de jentzi din capitala Ungariei. Poliţia 'l-a şi luat la esamen.

— Chelnerul Török, urîndu-'i-se de vieaţa asta, 'şi-a curmat-o, bênd soluţie de fosfor, în Budapesta.

*

Pentru „Activitatea“. Din ţeara Haţegului ni-se scriu următoarele; Cetind primul articol al primului numĕr »Activitatea«, m'am bucurat că steagul ce 'şi-'l desfăşoară poartă frumoasa devisă: »*ne vom ferì de personalităţi*«. Foarte bine! Acceptez perfect punctul ăsta din program! Mai la vale spunea că nu va fi foaie-revolver! — Şi asta-'i bună! Durere, bucuria mea a durat numai o sĕptĕmână, căci domnii cu promisiunea deja în al 2-lea nr. iau la »rapangel« pe toţi acei bărbaţi, cari nu consimt cu dumnealor. După această tristă esperienţă am ajuns la convingerea, că această gazetă nu e întemeiată ca sĕ aducă servicii causei româneşti ci sĕ aibă dl proprietar şi dl redactor unde sĕ-'şi spele contrarii.

In al 2-lea nr. a dat dovezi, că jurnal de casă al sus numiţilor domni.

Trecutul şi presentul ne-au învĕţat şi ne învaţă sĕ cunoaştem şi sĕ preţuim faptele Drului Mihu. Prin urmare, foarte regretabil, că domnii dela »Activitatea-personală« se încearcă a pune pe un bărbat probat pe toate terenurile vieţii noastre publice ca Drul Mihu.

Slab reclam îşi fac domnii din »Activitatea«.

Contrazic programul deja în 2-lea nr!

Numai atâta consecvenţă!?

»*Un pasionist din ţeara »Activitatea«*

*

Se caută »*Tribuna*« anul 1[illegible] nrii 27, 28, 150, 152, 185, 186, 202, 219 şi 220; anul *1889*, nrii 26, 137, 192, 193, 194, 195, 196 şi 274; anul 1[illegible] nrii 228 272, până la 31 Decemvrie; câţi numeri ar fi; anul *1896*, nr. 126, 140 şi 143. Fiecare numĕr se teşte cu 25 bani la dl *Emilian* în *Belincz*, Temesmegye, Ungaria.

*

Necrolog. Subscrişii cu inimă frântă de durere aduc la cunoştinţă, cumcă preaiubitul soţ, tată şi consângean *Vasile Dumbravă*, învĕţător la institutul r. u. corector, după un morb greu, provĕzut cu sf. sacramente ale muribunzilor, în al 68-lea an al vieţii şi 51-lea al fericitei sale căsătorii, în 16 l. c. st. n. la 5 ore după ameazi 'şi-a dat blândul seu suflet în mânile Creatorului. Rĕmăşiţele pământeşti ale defunctului s'au aşezat spre vecinică odihnă în 18 Ianuarie st. n., la 2 ore după ameazi, în cimiterul gr.-cat. din loc. Fie-'i ţĕrîna uşoară şi memoria binecuvĕntată! Gherla, la 16 Ianuarie st. n. 1901. Veronica Dumbravă n. Moldovan, ca soţie; Vasilie Dumbravă, preot şi profesor, Aurel Dumbravă, preot şi soţia Victoria, ca fii şi noră.

*

Din causa lipsei de spaţiu, raportul asupra balului »Reuniunii femeilor române« din loc, se va publica în numĕrul de mâne.

*

Artista Caterina Schratt din Viena, după-cum scrie »*Crie de Paris*«, a primit din partea Maiestăţii Sale Francisc Iosif rangul de *contesă* de *Layffenthurm;* distinsa artistă îşi trage anume originea din familia Layffenthurm din Salzburg.

*

Cât trăesc geniii? După părerea lui Lombroso, oamenii geniali trăiesc mult. Vestitul antropolog William Phayer încă e de părerea asta. El a luat în considerare vîrsta bărbaţilor »mari«. Dintre poeţii înşiraţi s'a constatat, că 46 au ajuns etatea de 66 de ani. Dar' sûnt destule casuri, cari arată tocmai contrarul. Astfel Schelley a murit în vîrstă de 30 de ani, Byron de 37, Leopardi de 39, Poe Edgard de 40 de ani. Dintre pictorii şi sculptorii înşiraţi 39 au ajuns până la etatea de 66 ani. La compositorii musicali media este 62 de ani. Mendelssohn, Bizet, Bellini şi Schubert au murit tineri, ear' Auber a trăit 89 de ani şi Lachner 86. Media etăţii la 40 de învĕţaţi şi 22 preoţi este de 66 – 67 de ani, ear' la 18 filosofi este 65 de ani. Bărbaţii de stat încă trăesc mult. Ruskin a trăit 80, Garibaldi 75, Gambetta 44 şi Cavour 51 de ani. La 35 de femei renumite vîrsta de mijloc este de 69 ani.

*

Cruzimile soldaţilor germani. Ziarul socialist »Vorwärts« din Berlin publică de mai multe sĕptĕmâni scrisori de-ale soldaţilor, prin cari ei se laudă, că zdrobesc şi masacrează, pentru un cuvênt sau un gest, pe Chinezii cari le cad sub mână. În una din aceste epistole scrisă cu lichid roşatic se zice între altele: »Scumpă Wilhelmină, avênd lipsă de cerneală, îţi scriu cu sânge de Chinezi, pe cari îi omorîm Duminecile, cum şi în zilele sĕptĕmânii«.

*

Avis! Mare plăcere dă în adevĕr un bun parfum de basmale, special mirosul moderat şi discret al viorelelor. În această privinţă recomandăm stimatelor cetitoare inseratul de azi al parfumeriei Meltzer.

PARTEA LITERARĂ.

Dr. Olariu.

Rĕspuns la »Lămurirea« dlui S. Popescu.

Deslușire.

(Urmare).

Un lucru este adevĕrat, şi după textele scoase la iveală de dl Dr. Olariu, la nevoe, textul grecesc »*én anthrópois evdokias*« se poate traduce cu »*oamenii bunei voiri*«, repeţesc însĕ: că, cu toate întorsăturile meştesugite ale apusenilor şi ale unor reformaţi, sĕ dee un nou sens, ori un înţeles tras de pĕr. Am arĕtat în »Lămurire« care e singura traducţiune cu înţeles a neadmisei variante evdokias, dată de genialul *Origen.* Şi nu a mea este vina, dacă savanţii, cari sûnt normativi în Caransebeş, nu cunosc tâlcuirea lui Origen.

Dar', pentru înţelesul contrar acceptiunii bisericei noastre ortodoxe: »*oamenii bunei voiri*« se invoacă două autorităţi: *Tischendorf cu Codicele sinaitic* şi *Teofilact.*

Sĕ le esaminăm.

Relativ la ***Tischendorf cu Codicele sinaitic,*** în nr. 234 al »Tribunei« se zice la adresa mea: »Are dreptate dl Popescu, când aminteşte unele ediţii ale Sfintelor Scripturi a T. n. inclusive a lui Tischendorf din 1865, cari au evdokia; dar' uită, ori nu vrea a ne spune dacă Tischendorf are varianta aceasta şi în ediţiunile celelalte ale T. n. după-ce esaminase Codicele sinaitic.

Nu mĕ îndoiesc că d-sa scie că Tischendorf numai după-ce în anul 1859 a aflat amintitul codice pe muntele Sinaia a introdus în ediţiunile Test. n. varianta *evdokias*; dar' şi aceea ştie d-sa că acest codice e din secolul 4, va sĕ zică dintr'un timp, când biserica era una, nu erau diferenţele de acum între cea orientală şi apuseană«.

Dar' ediţia, la care mĕ refer eu, e publicată ***„după ce“*** Tischendorf esaminase codicele sinaitic. În ea Tischendorf tocmai ţine seamă de acel codice, pe a cărui variantă cu *evdokias* ***nu o admite în context,*** *ci o trece, ca variantă, în notă subliniară.* Dovadă, că Tischendorf a ţinut seamă de codicele sinaitic în ediţia, la care eu m'am referit, este atât faptul, că ediţia din 1865 e cu şese ani posterioară publicării codicelui sinaitic, prin urmare cu 6 ani posterioară primei esaminări a acelui codice, cât şi, ba mai ales, mărturisirea lui Tischendorf însuşi, care în acea ediţie (*Novum test. triglotum)* în »*Brevis subsidiorum criticorum notitia*«, ce precede textului triglot, arĕtând (sub I., *Codices graeci usque unrialibus litteris a saeculo IV. usque ad X.*) codicele, pe care le-a utilisat la stabilirea textului, la locul ântâiu citează sub †† alef (litera evreiască) *codicele sinaitic,* al cărui istoric îl desfăşură pe scurt.

Tot asemenea fără necesitate se invocă vechimea variantei din *Sinaiticus,* după-ce eu în »Lămurire« arĕtasem, că varianta s'a găsit şi în un codice, pe care 'l-a utilisat Origen, deci cam cu 100 de ani înainte de codicele descoperit de Tischendorf.

Ediţia lui Tischendorf (1888), la care vĕd că se face referire, este postumă. Aş putè deci sĕ-'i contest autoritatea, întemeiându-mĕ pe cea citată de mine (*triglotum*). Admit însĕ, că ediţiunea *academică,* în care *evdokias* este în contecst, ear' *evdokia* în notă subliniară, sĕ fie de pe timpul când Tischendorf se afla încă în vieaţă, poate chiar în ediţia VIII., pe care nu o am şi deci nu o pot controla. În acel cas însĕ e neesplicabil cum Tischendorf în acelaşi timp, în care publică *Novum Testamentum triglotum* cu *evdokia* în context şi *evdokias* în notă subliniară, publică *Novum Testamentum graece, editio VIII.**) cu *evdokias* în context şi *evdokia* în notă subliniară. Şi această schimbare o face fără sĕ fi fost motivat de vre-un nou document ori argument.

Singur acest fapt e dovadă, că abstrăgênd dela punctul de vedere al bisericei noâstre, ci luând chestiunea numai din consideraţie la ştiinţă, autoritatea lui Tischendorf, în acest punct nu e incontestabilă. (Va urma).

*) A se vedè: *Tischendorf, Novum Testamentum triglottum, 1865.* Subsidia critica, pag. 29, nota 1.

Vieaţa socială.

Producţiunea teatrală din Şard.

Din Şard ni-se scrie: Preseara Anului-Nou a fost o seară veselă şi de adevĕrată bucurie pentru comuna românească Şard, căci tinerimea română de aici, a aranjat, în favorul şcoalei gr.-cat. din loc, o frumoasă şi bine succesă producţiune declamatorică-teatrală. Public mult şi ales a venit din Chişfalĕu, Alba-Iulia, Sântimbru, Ighiu, Bucerdea-vinoasă şi alte comune din jur. Asemenea şi poporul acestei comune a luat parte într'un numĕr foarte mare.

Corul elevilor şcoalei poporale din loc a cântat: *Sună buciumul,* ear' mai apoi, *Sum vênător* şi *Cântă cucu,* sub conducerea docenţilor din loc: *Aurel Pop* şi *Ioan Sara.* Laudă lor, că au ştiut deprinde micii şcolari la esecutarea aşa bună a acestor cântări. A plăcut asemenea mult *Rugămintea din urmă,* de Coşbuc, declamată cu mult sentiment de tinĕrul *I. Dumitrean.*

A urmat apoi *Prolog*-ul dlui Iosif Vulcan, rolurile principale fiind interpretate de d-nii *Ioan Sara* (poetul) şi *Nechifor Borza* (moşneagul). Succesul atât al acestora cât şi a rolurilor secundare a fost mare.

La finea prologului s'a predat »*Trei doctori*«, comedie într'un act. Foarte natural au fost predate rolurile bĕtrânului *Băltean* (d-nul Virgil Radeş, student jurist), ale doctorilor: *Ionescu* (dl Aurel Pop, inv.), *Adrian* (Ioan Pop, stud. cl. VIII.) şi *Georgian* (Ioan Sara, învĕţăt.), ear' rolurile doamnei *Adela* (d-şoara Victoria Dumitrean) şi ales al *Nelei* (d-şoara Veturia Radeş) au fost jucate cu multă pricepere şi asemenea foarte natural.

Felicităm pe domnii diletanţi, cari — după-cum 'mi-s'a spus — într'un timp foarte scurt, au putut aranja o producţiune aşa bine succesă.

La sfîrşitul producţiunii teatrale 12 căluşeri — elevi ai şcoalei române din loc, în vîrstă de 8 –12 ani şi frumos îmbrăcaţi — au jucat frumoasele noastre jocuri naţionale »*Căluşerul*« şi »*Bătuta*«, stîrnind admiraţiunea oaspeţilor presenţi prin îndemânarea şi uşurătatea, cu care jucau.

Petrecerea s'a continuat în farmecul musicii lui Koca din Alba-Iulia până la miezul nopţii, când dl Virgil Radeş în câteva cuvinte vestì oaspeţilor încetarea veacului al XIX-lea, — şi musica imità sunetul clopotelor, însemnând înmormêntarea veacului trecut şi apoi poftì tuturor oaspeţilor: *an nou fericit!* Sala rĕsună de strigăte: Sĕ trăească! şi petrecerea se urmă apoi vesel până aproape de către ziuă, când ne depărtarăm cu toţii ducênd cu noi cele mai senine şi plăcute suveniri dela petrecerea din frumoasa comună Şard.

Unul din cei de faţă.

Convocare.

Adunarea generală a Reuniunii de lectură se convoacă prin aceasta pe Duminecă, în 11/24 Februarie a. c., la 3 ore p. m., cu următorul

Program:

1. Raportul comitetului.
2. Raportul cassarului şi bibliotecarului.
3. Darea absolutorului.
4. Alegerea de nou a biroului şi comitetului.
5. Eventuale propuneri.
6. Inchiderea adunării.

La această adunare sûnt poftiţi a participa toţi membrii Reuniunii.

Orşova, la 6/19 Ianuarie 1901.

Mihail Popoviciu,
presidentul Reun.

Traian Henţu,
secret. Reun.

Din public.*)

Mulţumită publică.

În numele parochiei ortodoxe-orientale române din oraşul Dej subsemnatul comitet esprimă şi pe calea aceasta mulţumita sa cea mai călduroasă:

1. Preastimatei direcţiuni şi adunări generale a institutului de credit şi economii »*Someşana*« din Dej pentru acordarea din profitul anului de gestiune 1899 a unui ajutor de 600 cor. pentru edificarea bisericei şi a altui ajutor de 200 cor. în favorul şcoalei noastre de aici.

2. Preastimatului *magistrat şi representanţe* a oraşului Dej pentru donarea în 1899 alor 30 orgii de lemne în favorul zidirii bisericei.

3. P. T. Domnilor: *Göczi Károly,* comerciant în Dej, pentru donarea de 10 coroane; *Baló János* şi *Wass István* tot din Dej, pentru donarea de nĕsip la clădirea bisericei.

Dej, 19 Nov. (2 Dec.) 1900.

Comitetul parochial ort. orient. român

Teodor Herman, protopop, preşed. **Alexandru Roman,** notar.

Ioan Botha, epitrop.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta redacţiunea nu e responsabilă.

Bibliografie.

„Călindarul Poporului“ pe 1901.

— Voci din presă. —

Am amintit că »*Călindarul Poporului*« pe 1901, a fost bine apreciat din partea ziaristicei noastre. Continuăm azi cu vocile de ziare asupra lui:

„Unirea“.

„Călindarul Poporului“ *pe 1901. Anul XVI. Sibiiu, ediţia »Tipografiei«, pag. 159 plus inseratele, preţul 40 bani. Primul şi cel mai bun Călindar pentru popor. Are şi de astădată o mulţime de ilustraţii frumos esecutate, articli literari, poesii şi »Rĕvaşul« de pe anul espirat. Ca noutate are un şematism al aşezĕmintelor româneşti din patrie: bisericile, şcolile, reuniunile, băncile, însoţirile ş. a. Il recomandăm cu toată încrederea.*

*

„Revista Ilustrată“.

»Călindarul Poporului«. A apărut Călindarul Poporului pe 1901, cel mai bun, mai ieftin şi mai potrivit pentru trebuinţele poporului român.

Preoţii şi învĕţătorii nostri dela sate ar face un lucru vrednic de laudă dacă ar recomanda Călindarul acesta la toţi ştiutorii de carte din comunele lor. E un Călindar ce-'i recunoscut de indispensabil pentru ori-ce casă românească.

*

„Bunul Econom“.

„Călindarul Poporului“ *pe anul 1901 a apărut la Sibiiu, cu un bogat cuprins, bine potrivit pentru popor. »Călindarul Poporului« care apare acum în al 16-lea an, e prea bine cunoscut în toate părţile, decât sĕ fie lipsă sĕ-'l mai descriem. Vestim numai că apărut, că e tot aşa de bogat şi în[illegible]jit ca în trecut, şi credem că to[illegible]or grăbì a 'şi-'l procura dela »Tipografia« din Sibiiu, cu 20 cr. şi 5 cr. de porto.*

*

„Transilvania“

»Călindarul Poporului« (an. XVI.) corĕspunde deplin numelui, ce-'l poartă, el are deja o reputaţiune bine stabilită în opinia noastră publică şi această bună reputaţiune tinde a 'şi-o afirma tot mai mult. »Călindarul Poporului« e cel mai cu pricepere redactat pentru trebuinţele poporului nostru, a cărui carte de toate zilele a devenit de mult. Bogat în cuprins şi de astă-dată, cu o parte informativă potrivită trebuinţelor poporului, şi avênd o mulţime de ilustraţiuni de actualitate, acest Călindar va fi rĕsfoit de sigur cu drag de poporul nostru. Preţul 20 cr. (40 bani).

*

„Gazeta Transilvaniei“.

În editura şi tiparul »Tipografiei«, societate pe acţiuni în Sibiiu a apărut ***„Călindarul Poporului“*** *pe anul comun 1901. Deşi format mic, avênd tipar mĕrunt şi îndesat, e destul de bogat şi foarte variat, cuprinzênd şi din literatură o parte destul de mare îi bine aleasă. Costă 40 bani.*

*

„Deşteptarea“.

„Călindarul Poporului“ *pe anul 1901, apărut în editura societăţii pe acţii »Tipografia« din Sibiiu, este unul dintre cele mai bune călindare româneşti. Scris într'o limbă poporală, dar' aleasă, acest călindar e cel mai rĕspândit dintre toate câte apar dincolo de Carpaţi. Conţinutul »Călindarului Poporului« e cât se poate de bogat şi variat. Pe lângă materia obicĭnuită mai aflăm încă un conspect scurt asupra bisericilor, şcoalelor, reuniunilor şi a mai multor aşezĕminte române din Transilvania şi Ungaria. Din partea beletristică amintim: Tatăl nostru al Românului, Floarea soarelui, Vasile Alexandri, Din trecutul României, Servus părinte, Iancu, Aleodor împĕrat. Vine apoi »Rĕvaşul«, în care se enumĕră pe scurt toate întêmplările de căpetenie din anul ce trece. Ur[illegible]ează în sfîrşit un şir frumos de poveţ pentru popor, biografii, anecdote, glume etc.*

Din tot şirul scris în acest călindăraş se vede marea dragoste de neam şi interesul viu al redactorilor faţă de poporul pentru care se ostenesc. Recomandăm cu căldură şi fraţilor nostri săteni bucovineni acest călindar. Se poate comanda dela »Tipografia« din Sibiiu. Preţul numai 46 bani.

*

„Enciclopedia Română“, publicată din însărcinarea şi sub auspiciile »Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporului român«, de Dr. C. Diaconovich, primsecretarul »Asociaţiunii«.

A apărut fasc. XXII. al acestui dicţionar enciclopedic, cuprinzênd cuvintele Libelula — Manliu.

Numĕrul articolelor acestui fascicol trece mult peste 1000, şi anume conţine restul literei L. şi vre-o 500 cuvinte cu iniţiala M. Partea cea mai interesantă pentru noi a publicaţiunii, şi anume articolele istorice şi biografice româneşti, de astă-dată ni-se presentă în numĕr deosebit de mare şi în estensiune ce trece peste cadrul unei mici enciclopedii, dar' care e pe deplin justificată prin importanţa sujetelor. Dintre aceste articole remarcăm: Literatura (M. Strajan), Lucaciu, Lugoj, Lytuon (D. Onciul), Mailat, Maior, Maiorescu, Mĕldărescu, Mănăstire, Mangra, Maniu, Manliu, etc. Igiena: Lupus, Mălaiu, Malaria, Mămăliga. Din celelalte amintim: Liber schimb, Licheni, Limba, Limbric, L'Indépendance Roumaine, Linnè, Lipova, Lipovani, Lipsca, Lissabona, Livingstone, Lobkowitz, Locke, Londra, Lombroso, Lonyay, Loteria, Ciril Lucari, Ludovic, Luna, Lupu, Lupul, Luther, Lutherana biserica, Lyon; Macedonia, Machiavelli, Madrid, Maghiari, Magnetism, Maimuţa, Malaiezi, Mamifere, Mandicevschi (Dr. Sbiera), Mangan, Manifest, etc.

Indeosebi amintim îngrijirea ce se dă chestiunilor mai importante din istoria noastră naţională, tractate în cea mai mare parte de distinsul nostru istoric Dr. D. Onciul cu profunditatea şi obiectivitatea ce caracterisează toate scrierile acestui savant istoriograf. De interes pentru cercuri largi şi de folos real, sûnt articolele igienice lucrate de academicianul Dr. Felix, cel mai competent autor român în materie de igienă. Ştiinţele naturale, şi în[illegible]osebi botanica, deasemenea e bine [illegible]presentată, şi întrece scrierile ce a[illegible]em până acum în această materie.

Dintre il[illegible]aţiuni amintim biseri[illegible]cile române[illegible] din Lugoj, unul dintre cele mai i[illegible]portante centre ale Românilor din [illegible]garia.

[illegible]onamentele se fac la W. Krafft în [illegible]iu (deposit general pentru Ro[illegible]ia,: E. Storck, Bucureşti) şi se pri[illegible]esc numai pentru publicaţiunea întreagă. Preţul de prenumĕrare pentru un tom broşurat cor. 20 —, legat cor. 23. 20 (în România: lei 25. —, resp 28.50).

*

„Ilustratele Iancu“ *Au apărut, nu una, ci două deodată. Prima ne înfăţoşează într'un splendid peisaj* ***cimiterul din Ţebea.***

Pe aceasta se mai cetesc şi nişte versuri potrivite din Sion:

Mii de mii de ani de-or trece
De amar şi de nevoi,
N'or putè ca sĕ înece
Suvenirile din noi.

A doua ilustrată ne representă ***„Goronul lui Horia“*** *Sub el se vede o mulţime de oameni, pe lângă cari apare în toată mărimea sa giganticul arbore secular.*

Amêndouĕ ilustratele sûnt lucrate cu fineţă adevĕrat artistică.

De aici încolo deci sĕ folosim numai ilustrate româneşti, şi între ele mai ales »ilustratele Iancu«, din cari vor mai urma o serie întreagă.

Sosiţi în Sibiiu.

La 21 Ianuarie n. 1901.

Hotel »*Împĕratul Romanilor*«: Moldovan, Ungar, Rakos, din Budapesta, comercianţi; Gerendy, proprietar din Cerghidul-mare; Stolz, econom din Bogeschdorf; d-na Avramescu din Lugoj; Kristof, profesor din Cluj; Gottesmann, locotenent din Mediaş; Richter din Chichindamare, d-na Caian din Roşia-montană, Neumann din Reghinul-săsesc; Guttmann din Budapesta, Vogel, Fincsusz, Könneke, Hammer, din Viena, Schwarz din Budapesta, comercianţi.

Hotel »*Neurihrer*«: Varju, şef de gară din Huedin; Singer, baletist din Viena.

Hotel »*Meltzer*«: Pfaffinger, oficial din Cluj; Schmidt, măcelar din Câneni; Albrecht, comerciant din Braşov; Justo, antreprenor din Câneni; Grunninger, voiajor din Viena; Szotjory, econom din Doboli-de-jos; Cuteanu, protopop din Săcădate; Mayer, privatier din Calbor; Filimonescu din Renget, Oprea din Hunedoara, preoţi; Schul din Galaţ, Popp din Făgăraş, stud. univ.

Hotel »*Habermann*«: Hoffer, oficial din Niksova.

Teatru orăşeneso în Sibiiu.

Direcţiunea **Leo Bauer.**

Marţi, 22 Ianuarie n. 1901.

DIE DRITTE ESKADRON

Farsă în 3 acte, de B. Buchbinder.

Începutul la 7 ore seara.

Cursul pieţei din Sibiiu.

Din 21 Ian. n. 1900.

Hârtie-monetă română .	Cump.	18.70	vênd.	18.80
Lire turceşti	„	—.—	„	—.—
Imperiali (15 R° aur) .	„	—.—	„	—.—
Ruble ruseşti à . . .	„	2.16	„	2.54
Galbeni	„	11.28	„	1.34₀
Napoleon-d'ori . . .	„	19.12	„	9.20
100 Marce germane .	„	117.50	„	117.8₀
Livre sterling . . .	„	24.—	„	24.2

Bursa de Budapesta.

Din 19 Ian. n. 1900.

Renta de aur ung. 4%	117.—
„ „ „ „ 4%	92.35
„ ung. val. cor. 6%	99.60
Împrumutul căilor ferate ung.	99.25
Bonuri rurale ung.	98.50
„ „ croate-slavone	98.50
Obligaţiunile desp. regaliilor	98.60
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	140.—
Renta de hârtie austriacă	98.15
„ de argint austriacă	98.—
„ de aur austriacă	11 .25
Losuri austriace din 1860	185.50
Acţiunile băncei austro-ungare	1700.—
„ „ de credit ung.	673.—
„ „ de credit austr.	668.75
Scrisuri fonciare ale institutului de credit şi economii „Albina“	102.—
Galbeni împĕraţeşti	11.40
Napoleon-d'ori	19.16
Mărci 100 imp. germane	117 65
London 10 Livre sterlingi	240.60

Bursa de Viena.

Din 19 Ian. n. 1900.

Renta de aur 4%	117.—
Renta ung. v. c. 4%	92 20
Imprumutul căilor ferate ung.	91.70
Bonuri rurale ung.	91 35
„ „ croate-slavone	92.70
Renta de hârtie austriacă	98.35
„ „ argint austriacă	98 15
„ „ aur austriacă	11 .15
Losuri austriace din 1860	186 60
Acţiunile băncei austro-ungare	1693.—
„ „ de credit ung.	670.
„ „ de credit austr.	668.75

Bursa de Bucureşti.

Din 8 Ian. v.

5% Renta perpetuă		4% Fonc. rur.	76
5 „ „ am. 1881	90	5 „ „ urb. Buc.	79¾
5 „ „ „ 1892	91	5 „ „ „ Iaşi	78¾
5 „ „ „ 1893	91	Bancu Naţion.	22 0
4 „ „ „ 1894	76	„ Agricolă	287
5 „ „ „ 1889	76½	„ României	
4 „ „ „ 90.94	77	„ de scont	210
4 „ „ „ 1896	76	Dac. Rom.	388
„ „ „ 1898	76	Naţionala	3 0
Convertite rurale	—	Patria	
6% Obl. c. B. 1883	—	Construcţii	22
5½ „ „ „ 1890	—	Bazalt artificial	—
5% „ „ „ 1896	—	Tramv. nou	
Ham. rur	92⅓	Baia centrală	90

Pentru redacţie şi editură responsabil: **Andreiu Baiteş.**
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acţiuni: **Iosif Marschall.**

„BOCŞANA“,

institut de economíi şi credit, ca societate pe acţii în Bocşa-montană.

Convocare.

Domnii acţionari ai institutului de economíi şi credit, ca societate pe acţii **„Bocşana“**, sĕ învită prin aceasta în vîrtutea §. 14 din statute la a

V-a adunare generală ordinară,

care se va ţinè **Dumineca, în 10 Februarie st. n. a. c., la 3 ore p. m.**, în localităţile casei proprii nr. 65 din loc.

OBIECTE:

1. Raportul direcţiunei şi al comitetului de supraveghere.
2. Stabilirea bilanţului şi absolutorul.
3. Decidere asupra împărţirii profitului curat.
4. Alegerea membrilor direcţiunei şi comitetului de supraveghere.
5. Esmiterea duor acţionari pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală.
6. Diverse.

Domnii acţionari, cari voesc a lua parte la adunarea generală în persoană sau prin plenipotenţiaţi, în sensul §. 16 din statute sûnt rugaţi a-'şi depune acţiile şi eventual dovezile de plenipotenţă înainte de ţinerea adunării la cassa institutului.

Bocşa-montană, în 12 Ianuarie 1901.

Direcţiunea.

[13] 1—1

Contul bilanţ — Mérleg-számla.

Activa — Vagyon	cor.	fil.	Passiva — Teher	cor.	fil.
Cassa în numĕrar — Pénztár készlet	2890	87	Capital de acţii — Részvénytőke	100000	—
Cambii escomptate — Váltó tárcza	220681	69	Depuneri spre fructificare — Betétek	158872	31
Împrumuturi hipotecare — Jelzálog kölcsönök	29108	—	Fond de reservă — Tartalékalap	18356	98
Credite camb. cu acop. hip. — Jelzálog. bizt. váltók	40671	—	Reescompt — Visszleszámitolt váltók	28748	12
Mobiliar — Felszerelések cor. 1314.36			Interese transitorii — Átmeneti kamatok	2549	34
10% amortisare — 10% leirás » 131.43	1182	93	Dividende neridicate — Fel nem vett osztalék	202	—
Spese de fondare — Alap. költségek cor. 5115.68			Tantieme neridicate — Fel nem vett jutalom	22	15
20% amortisare — 20% leirás » 1023.13	4092	55	Fond pentru binefaceri — Jotékonysági czél. alapja	139	66
Avanse de prot. şi proces — Ov. és perköltségelőleg	1194	86	Profit curat — Tiszta nyereség	13081	60
Inter. transit. la reescompt. — Visszelesz. átm. kam.	448	36			
Realităţi — Ingatlanok	20876	60			
Diverse debitori — Különféle tartozók	825	80			
	321972	16		321972	16

Contul profit şi perderi — Nyereség és veszteség-számla.

Debit — Tartozik	cor.	fil.	Credit — Követel	cor.	fil.
Interese la depuneri — Betéti kamatok	9310	92	Interese de escompt — Váltó kamatok	22563	74
Interese la reescompt — Visszl. kamatok	1996	62	Interese dela împrumut hip. — Jelz. kölcs. kam.	2977	63
Spese de cancelarie şi porto — Porto s irod költs.	433	96	Interese cambii hipot. — Jelz. biztos. vált. kam.	2683	66
Salare — Fizetések	3600	—	Interese de întârziere — Késedelmi kamat	249	84
Tipărituri — Nyomtatványok	40	90	Provisiuni taxe descris etc. — Jutalékok irásdij et.	4084	84
Contribuţie erarială şi com. — Kincst. és közs. adó	2658	48	Profit transpus din 1899 — 1899. évi nyeres. áth.	1100	—
10% dare de int. la depun. — 10% bet. kam. adó	980	35	Chirie — Házbér	181	—
Competinţe de timbru — Bélyegilleték	43	32			
Amortisari 10% din Mobiliar — Leirások 10% felsz.	131	43			
Amortis. 20% din spese de fond — 20% álapköltS.	1023	13			
Marce de prezenţă — Jelenléti dijak	590	—			
Profit curat — Tiszta nyereség	13081	60			
	33840	71		33840	71

Bocşa-montană, 31 Dec. 1900. — Német-Bogsán, 1900. évi deczember hó 31-én.

M. Popoviciu m. p.,
director esecutiv — vez. igazgató.

Nicolae Vulpe m. p.,
cassar — pénztárnok.

Simeon Jivoinoviciu m. p.,
comptabil — könyvelő.

Membrii direcţiunei — Igazgatósági tagok:

Svetozar Staits m. p. S. Jurca m. p. Toma Soare m. p. P. Balean m. p.
Iosif Jurca m. p. F. Mateiu m. p. Demetriu Prunes m. p.
Ioan Tierean m. p. Nicolaus Nicolaevicîu m. p. Dr. Borlovan m. p. George Brebenar m p.

Esaminând conturile presente şi confrontându-le cu registrele principale şi ausiliare le-am aflat în regulă. — Ezen számlákat megvizsgáltuk és a fő- és mellékkönyvvekkel összehasonlitva helyesnek találtuk.

Trifon T. Babetiu m. p. Petru Milut novici m. p.
Dr. Aurel Oprea m p. preşedinte — elnök. Coriolan Zuiac m. p.

Din editura „Tipografiei“, soc. pe acţii în Sibiiu.

Arghir şi Elena, o istorie frumoasă în versuri . . . cor. —.30
Art. de lege XXI. şi XXIII. ex. 1886. Despre instrucţiuni şi despre procedura disciplinară . . . » —.50
Art. de lege XXII. ex. 1886. Despre comune . . . » —.80
Aluaşiu Gavrilă, Societăţi de cumpĕtare, îndreptar pentru înfiinţarea lor după modelul »Societăţei de cumpĕtare« » 1.—
Brote Eugen, Ţinerea vitelor . . . » —.24
» » Trifoiul . . . » —.20
Costan T., Aur, novelă . . . » —.30
Duică G. P., Savitri, povestire indică din Mahabarata . . » —.30
Ebers Georg, Homo sum, roman tradus de Mugur . . » 1.60
Îndreptar practic în economia rurală de mai mulţi pre.oţi . » 1.40
Leonat şi Dorofata, vorbire de glume în versuri . . . » —.20
Nordau Max, Naţionalitatea, studiu . . . » —.40
» » Reprivire din Paradoxe sociologice . . . » —.40
Ordonanţele ministeriale pentru întroducerea legii de [illegible] (Art. XXII. din 1886) . . . » —.10
Russu-Şirianu I., Moara din vale, 8 novele . . . » 1.40
Simtion T., Pĕcate Domneşti, novelă orig. . . . » —.60
Simu R., Monografia comunei Orlat . . . » —.50

Celor-ce cumpĕră un numĕr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor şi peste tot vênzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vênzare în librăria W. Krafft în Sibiiu.

Întreg corpul va fi curăţit de materii stricate şi nervii vor fi întăriţi, prin ceea-ce se evită desvoltarea altor boale. [369] 10—10

Boalele secrete.

Boalele sexuale şi impotenţa şi boalele de piele

le vindecă deja de mulţi ani cu resultat sigur

Dr. Palócz, medic em. de spital. Specialist.

Budapesta, VII., Kerepesi-ut 10.

Ordinează dela 10—5 şi 7—8 ore p. m.

Secţie separată pentru domni şi pentru dame.

La epistole totdeauna se rĕspunde.

De medicamente se îngrijeşte.

A apărut şi se află de vênzare la **„Tipografia“, soc. pe acţiuni în Sibiiu**

Anuarul I.

al

„Reuniúnii sodalilor români din Sibiiu“,

cuprinzênd

unele date dela întemeierea ei până la 31 Decemvrie 1899

publicat de

Comitetul Reuniunii.

Preţul 1 cor. 20 bani, cu porto postal 1 cor. 40 bani.

Cărţi didactice.

Adamescu, Istoria limbei şi literaturei rom. cor. 3.50
Barcianu Dr. D. P., Gramatica germ. teor.-pract. „ 2.80
— Dicţionar rom.-germ. broş. cor. 6.—, legat „ 7.60
— „ germ.-rom. „ „ 7.60, „ „ 9.40
Brânzeu N., Şcoalele din Blaj, studiu istor. „ 2.—
Butculescu N. M., Religie şi ştiinţă, încercare critică „ —.75
Buţureanu H., Manual de archeologie biblică „ 4.—
Cipariu T., Gramatica limbei rom. P. II. sintetica „ 4.—
— Despre limba română „ —.80
Densuşianu A., Istoria limbei şi literaturei rom. „ 4.50
Dobrogean Gherea, Literatură şi ştiinţă 2 vol. à „ 5.—
Lapadat D., Eserciţiile de stil în şcoala popor. „ —.30
Lauran, Creştinul gr.-catolic deprins în legea sa „ 2.40
Lazariciu I., Istoria literaturei rom., în usul tiner. sud. „ 2.—
— Elemente de Poetica rom., în usul tiner. gimn. „ 1.20
Mândrescu I. C., Elemente ungureşti în limba română „ 3.—
Munteanu G. I., Opurile lui Caiu Corn. Tacit. traducere „ 1.60
Ollănescu D. C., Ode, Epode, Carmen saeculare lui Q. Horatius Flaccus, traducţiune în versuri, vol. I. „ 6.—
— Ad Pisones (ars poetica) lui Q. Horatius Flaccus, traducţiune în versuri, P. I. „ 2.—
Patriciu Gr., Didactica generală cu privire la învĕţăm. şcoalei primare „ 1.50
Petri B., Scriptologia sau modul de a invĕţa cetitul scriind „ 1.60
— Sistemul metric, manual pentru învĕţători „ —.60
Pipoş Dr. P., Didactica pentru elevii institutelor pedag. „ 1.60
— Istoria pedagogiei „ 4.—
— Metodica şcoalei popor. pentru elevii inst. pedag. „ 3.—
— Psichologia pentru instit. pedag. şi şcoalele medii „ 2.—
Poni P., Elemente de fisică cu figuri în text „ 5.—

Pentru şcoalele poporale

avem cele în Sibiiu, Braşov şi Blaj apărute, însemnez numa:

Întâia carte de lectură de I. Popescu, revĕz. de Dr. Span, legat cor. —.40
Carte de cetire II. prelucrate de Dr. Span legat „ —.60
„ „ „ III. „ „ „ „ „ „ 1.20
Geografia Ungariei de Dr. N. Pop, rev. de N. Piţia cu charta „ —.50
Istoria Ungariei de Dr. N. Pop, cu multe ilustraţiuni „ —.40
Aritmetica de F. E. Lurtz:
Partea I. pentru anul I. şi II., „ —.40
„ II. numerii dela 1—10.000 „ —.70
„ III. Fracţiunile com. şi decimale „ 1.—
„ IV. Regula de trei, calcul procentelor etc. „ 1.80
Fisica de Făgărăşan cu multe ilustraţiuni în text „ —.60
Economia câmpului şi grădinăritul de G. Moian cu ilustr. „ —.50
Inmioare, adecă poesiei naţionale din cei mai biuoi scriitori rom. „ —.60
Caiete de scris — după tarife separate.
Popescu I., Computul în şcoala pop., manual pentru învĕţători „ 2.40
— Pedagogia psichologică şi etică „ 4.—
— Psichologia empirică sau ştiinţa despre suflet „ 4.—
Popovici-Conta C., Ştiinţe istorice şi morale sau Încercări asupra stării noastre sociale „ 2.75
Raicu T., Studii literare, Chestiuni liter-istorice, filos. şi artistice „ 1.50
Rozek I., Crestomatia scurtă din poeţi latini, cu note „ —.60

Mapele de pĕrete
iertate de Înaltul minister pentru şcoală.

Kogutowicz M., A magyar korona országainak iskolai fali térképe (Mapa Ungariei) tras pe pânză, cor. 11.50
— Europa iskolai fali térképe (Mapa Europei) tras pe pânză, „ 12.—
— Az oszt.-magy. monarchia iskolai fali térképe (Mapa Austro-Ungariei) tras pe pânză „ 11.50

Europa după Kozen, trad. de I. Moldovan, tras pe pânză cor. 11.—
Semigloburile, charta globului pământesc, tras pe pânză cor. 9.—
} Pentru şcoalele din Bucovina prin ordin. min. ddto Viena 24 Ian. 1896 nr. 1096 admise, ear pentru cele din Ungaria oprite.
Palestina şi ţerile sfintei scripturi traş pe pânză cor. 6 —
Rusu I. V., carte de lectură pentru cl. gimn. inferioare „ 1.80
Stefanelli I., Catechetica biser. drept cred. resărit „ 8.—
— Catechese, manual pentru catecheţi şi învĕţători în 3 vol. (Op. premiat de Academia Rom. în Bucureşti).
Tom. I. Istoria biblică a Testam. vechiu „ 8.—
Tom. II. Istoria biblică a Testam. nou, cuharta Palestinei „ 10 —
Tom. III. Învĕţăturile dogmat. şi morale „ 8.—
Opul întreg cu harta Palestinei preţ redus „ 20.—
Viciu Al., Carte de cetire pentru cl. V. gimn. „ 2.40

Celor-ce cumpĕră un numĕr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor şi peste tot vênzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Se află de vênzare în librăria W. Krafft, Sibiiu.

Viorele de Riviera

cu foarte fin parfum de basmale, cu parfum de viorele

Apă de Colonia Secazian

[186] 4—6 cea mai proaspĕtă turnare. 5

Preparate ale binecunoscutei firme A. Motscha & Comp.

Deposit în **prima** şi **unica** prăvălie specială a Transilvaniei

PARFUMERIA MELTZER, strada Cisnădiei (palatul comandei de corp) în Sibiiu.

GUSTAV MELTZER, fabrică de săpun şi lumini, str. Guşteriţei în Sibiiu.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

DISTILLERIE FRANÇAISE, **PROMONTOR.**

[884] 19—52

Din editura „Tipografiei“, societate pe acţiuni în Sibiiu.

Biblioteca poporală a „Tribunei“.

1 Pădureanca. Novelă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broş., elegant. Un exemplar 60 bani.
2 Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni Un exemplar 10 bani.
3. Ce n'a fost şi nu va fi. Poveste de I. T Mera. Un exemplar 8 bani.
4. Pipĕrus Pĕtru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
5. Păcală şi Tândală. Anecdotă de Silvestru Moldovan. Preţul unui exemplar 6 bani.
6. Jucării şi jocuri de copii. De P. Ispirescu, culegĕtor-tipograf. Un exemplar 80 bani.
7. Teiu legănat Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
8 Colăcăritul. Obiceiurile ţeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 bani.
9. Fiica a nouĕ mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 28 bani.
10 Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 16 bani.
12. Îndĕrĕtnicul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 16 bani.
13. Rĕstĕm de mamă. Legendă poporală din giurul Năsăudului. De George Coşbuc. Un exemplar 12 bani.
14. Bunica de Bojena Němcová, tradusă din limba boemă de prof. Dr. Urban Iarnik. Un exemplar cu 80 bani.
15. Vlad şi Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghicituri, întrebări şi rĕspunsuri, frĕmântări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coşbuc. Un exemplar 16 bani.
18. Căldăruşa cu trei picioare. Poveste franţeză de Elisenera Tănăsescu, după A. Genovray. Un exemplar 16 bani.
19. Cenuşeasa. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 16 bani.
20. Un peţitor îndĕrĕtnic. Novelă de Björnstjerne Björnson. (1856). Un exemplar 8 bani.
21. Prietenul meu Vântură-Teară. Din novelele californione ale lui Bret Harte. Un exemplar 16 bani.
22. Scăpĕrătoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coşbuc Un exemplar 8 bani.
24. Strigoaica. Din fantasiile lui Nicolae Gog Un exemplar 40 bani.
25. Drama mamei. Baladă de George Coşbuc Un exemplar 20 bani.
26. Taina unei vieţi. De Björnstjerne Björnson Un exemplar 12 bani.
27. Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 40 bani.
28. Păcală în satul lui. Poveste de Ioan Slavic Un exemplar 20 bani.
29. Sgârcitul. Comedie de Molière. Un exemplar 60 bani.
30 Lumea proştilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 10 bani.
31. Nuscin-Împĕrat. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 24 bani.
32 Dina-Împĕrăteasă şi peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanul“. Un exemplar 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coşbuc Un exemplar 10 bani.
34 Spice de aur. Culese de dascălul Ioan F. Lazar. Un exemplar 20 bani.
35. Un idil în Roşeni Novelă de Bret Harte Un exemplar 16 bani.
36 Baba iadului. Poveste în versuri de Ioan Moţa Un exemplar 16 bani.
37 Prinţesa fermecată Poveste în versuri de P Dulfu. Un exemplar 20 bani
38 Dina Mărgăreloor Poveste în versuri de Ioan Moţa. Un exemplar 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moţa Un exemplar 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antoniu Ghislanzoni. Un exemplar 24 bani.
41. Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnişoarele Al. şi Luc. I. Romanescu. Un exemplar 40 bani.
42. Croitorul şi cei trei feciori. Poveste de Ioan Moţa. Un exemplar 30 bani.
43. Mica Fadetă. De George Sand. Un exemplar 60 bani.
44. Rusalin pĕcurarul. Poveste de Nicolae Trimbiţoniu. Un exemplar 44 bani.
45. Roma învinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiali. Un exemplar 40 bani.
46. Clara Milici. Novelă de I. Turghenev Traducere din limba rusă de Enea Hodoş. Un exemplar 80 bani
47. [illegible] de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 10 bani
48. Poesii poporale »Cântece bătrâneşti«. Din culegerile lui I. Pop Reteganul. Un esemplar 20 ban.

Celor-ce cumpĕră un numĕr mai mare de esemplare, cu deosebire librarilor şi peste tot vênzătorilor, sĕ dă rabatul cuvenit.

Se află de vênsare în librăria W. Krafft în Sibiiu.

Descrierea Ardealului.

Cine voeşte sĕ cunoască frumoasa ţeara a *Ardealului*, şi cu deosebire *Munţii-Apuseni*, patria lui Horia şi Iancu, sĕ cetească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Ţeara-Noastră,

descrierea părţilor sudice ale Transilvaniei şi Valea-Mureşului, apoi

Zarandul şi Munţii-Apuseni,

Cu 9 ilustraţiuni şi o schiţă.

Descrierile sûnt facute în fel de călĕtorie, cu datinele şi porturile Românilor şi cu multe legende despre dealuri, cetăţi, isvoare ş. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (şi 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogioase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română.

„Liga română“, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descripţie a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a rĕspuns deci prin această publicaţiune unei trebuinţe ce într'adevĕr se simţia la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită.

Comande se pot face la

Librăria W. Krafft.

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.